

omolyan,
Lap«-ba
y nincs,
a varju
s madár,
álomista.
Az egy
r. Küldj
az össze-
n teszek
ztésében
kereszt-
ső sorát
Fereny
Lap« ol-
udósítás.
szántad:
kesztője,
ménynek,
fontosabb
enschütz
leveleden
min meg-
am mos-
insternek
alá. —
rasás alá.
ét tudas-
shatatlan
engedheti
sből is ki
övő alká-
politikai
zárva. —
bi el van
al Elma.
teg neked
zt a »Kis
dtára. —
könyvet?
könyves
ön azt az
küldheti.
elent s a
lrévén. —
ek. Az év
A másikra
Deutsch
az idén is
ed a »Kis

s szín-nyo-
ötési tábla
olyamából
ltheneum
ick-tere 5.

eneum-épület.
en.

A VÉN CZIROK. (Lásd a 359. lapon.)

XLVIII. köt. 23. szám. Ára negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 12 kr. 1895. június 9-én.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

GYŐZŐ ÉS LEVENTE.

— Tündér-mese. —

(Folytatás.)

VIDÁMAN s félelem nélkül lovagolt Levente szaporán előre az elátkozott erdőben. Az igazat megvallva, nem is látott semmit, ami félelembe ejthette volna. Szép erdő volt, de csak olyan, mint akár melyik más erdő, helyenkint tisztásokkal, majd megbozotos sűrűséggel. Még jó ut is vezetett rajta végig, s Levente mosolyogva gondolá:

— Azok a jó emberek talán megsejtették a szándékomat és csupa hálából az aranyért, eltereltek arról az utról, amely a szörnyeteghez vezet. No, már csak meggyek még egy darabon. Vissza fordulhatok később is.

Amint így elmélkedett, két ifjut pillantott meg az ut közelében, akik nagy hévvel üldöztek valamit, suhogó vesszővel erősen csapkodva a fába. Amint Levente oda ért, látta, hogy egy piczike, gyönyörű aranyoszöld gyikocskát üldöznek. Nagyon megszánta szegénykét.

— Ugyan ne bántsátok azt az ártatlan állatkát!

— Mért ne? ... mikor mulatunk vele felelé az egyik fiu hetykén.

— Keressetek jobb mulatságot. Ime, egy-egy ezüst pénz, vegyetek rajta valami csemegét.

Erre az alkura a fiuk készséggel ráálltak, s a pénzt átvéve, vigan futottak el. A gyikocska ezalatt már elosont a bokrok alá; de amint Levente utána nézett, valami csillogó kis tárgyat pillantott meg azon a helyen, ahol a fiuk legutóbb csapkodták a gyikocskát. Fölvette s ugyancsak bámult

rajta. Mert az a csillogó tárgy a gyikocskának egyik körme volt, de tiszta aranyból.

— No, még ilyet sem láttam. Elteszem emlékül.

Betette a tarsolyába, aztán odább lovagolt. Az erdő egyre sűrűbbé lett, az ut is megszűnt s mire esteledni kezdett, a jó Levente bizony meglehetősen céltalanul bolyongott-keringett az erdőben, még csak nem is sejtítve, hogy hová jut. Ezzel azonban nem sokat törődött volna. El volt rá szánva, hogy az erdőben tölti az éjszakát, leheveredik a gyepre s csak olyan jól alszik, mint otthon a palotában, kényelmes ágyában. De csak hamar belátta, hogy ebből alig ha lesz valami. Mire besötétedett, egyszerűs mind olyan csikorgó hideg lett, hogy az erős, edzett ifju vitéznek a foga is vaczogott, keze-lába meggémberedett s már alig birt megülni a nyeregben.

— Mozognom kell, különben megfagyok. Leszállok és kantáron vezetem a lovamat.

Megtette, vagy inkább akarta. Mert most már egyszerre csak azt látta, hogy mégis jó helyen jár; azaz: hogy voltaképen nagyon rossz helyen, de éppen ott, ahová indult... az elátkozott erdőben. Amint a hold egyszer-egyszer kibukkant a felhők mögül, láthatta Levente, hogy ugyancsak nem olyan már ez az erdő, mint akár melyik másik. Óriási fák, aminőkről soha nem is álmodott, meredeztek lombtalan ágaikkal olyan magasra, hogy alig látott a tetejükig; a galyak pedig nem csak oldalvást és fölfelé nyultak, hanem le a földre is, és tele voltak hosszú, hegyes tüskével és oly sűrűn csavarodtak egymásba, hogy valóságos rostélyzatot alkottak, melyen lehetetlen volt áttörni. Akár merre fordult

Levente, mindenütt ilyen sűrű, szétválaszthatatlan tüskés növény állta az útját.

— Hm! Ez nem tréfa. Valamerre pedig mégis csak ki kell gázolnom.

Fogta a bárdját és megpróbálta, hogy utat vágjon magának; de mihamar meggyőződött, hogy minden fáradsága kárba vész. A galyak, mint valami ruganyos aczél, a kard csapásaitól meghajlottak, de mindjárt vissza pattantak régi helyökre. A kard éle nem fogta.

Pedig jó lett volna szabadulni innen, mert azt vette észre Levente, hogy nem csak ő van itt az erdőben. Előbb csak messziről, de aztán egyre közelebről rémes üvöltés, bömbölés hallatszott, fönn a levegőben huhogás és rikácsolás; és amerre csak nézett, minden felől tüzesen villogó szempárok közeledtek.

— Ez az erdő tele van ragadozó fenevadakkal, gondolá Levente. Ha egyenkint törnek elő, hagyjáj; de ha csapatostól rohannak meg, ez az egy szál kardom aligha győzi.

Pedig közeledtek csapatostul. Levente nem félt, de el volt készülve mindenre.

— Olcsón nem kapnak meg. Nem is bánom, ha egy kicsit viaskodunk; legalább fölmelegszem. És inkább kemény tusában vesszen az életem, hogysen nyomorultan megfagyjak. Szeretett édes testvérem ott-hon, gondolj reám!

Ekkor megzörrent és szétnyílt egyik helyen a sűrű galy-sövény. Levente keményen megmarkolta a kardját, mert a fenevadak üvöltése most még közelebről hangzott; azt hitte már, rátörnek. De ugyancsak nagyot bámult, mikor veszedelmes fenevad helyett, gyönyörűséges fiatal leány lépett eléje, arany himes köntösben és a

hajában ragyogó fényű óriási gyémánttal, mely nagy darabon megvilágította a környéket. Szelidség sugárzott a szeméből s lágy ezüsthangon szólt:

— Jöjj velem, vitéz ifju! Az én lakomban nyugodtan pihenhetsz.

Levente úgy elámult, hogy hamarjában felelni sem tudott, csak meghajlott. Aztán fogta kantárjánál a lovát és követte a csodás ismeretlent. Ez pedig habozás nélkül neki ment a tüskés sövénynek, amelyen Levente nem birt áttörni, de amely most ime!.. magától szétvált. Alig néhány perc mulva tisztásra értek, melynek tulsó oldalán pompás palota állt, gyönyörűséges virágos kert közepén.

Amint a kert kapuján be léptek, mint ha száz mértöldnyire jutottak volna egyszerre. Itt enyhe volt a lég, virág-illat áradt eléjük, a palota ablakaiban ragyogó fény tündöklött s Leventét kimondhatatlanul kellemes érzés lepte meg. De mégis úgy vélte, hogy jó lesz, ha eszén jár. Mert lassanként fölocsudott álmélkodásából s amint a palota ajtajához értek, hirtelen megállt és így szólt:

— Szépséges tündér, gonosz helyről szabadítottál ki, az igaz; de nem vezetsz-e még gonoszabbra? A csillogó fény nem vakít el. Palotádba be sem lépek előbb, amíg meg nem mondod, hogy ki vagy és mi birt reá, hogy megsegíts?

A tündér, ha ugyan az volt, bánatosan mosolygott, aztán szelíden felelé:

— Igazad van nemes vitéz, ha nem bízol senkiben ezen a szörnyű helyen. Ámde bennem mégis bizhatol, én javadat akarom. Ez kötelességem is, mert te is megsegítettél, mikor én voltam veszedelemben.

— Én? Tégedet? álmélkodott Levente. Hiszen soha nem is láttalak.

— Dehogyan! Csak hogy más alakban. Nem emlékszel, hogy ma délután egy kis gyikot megmentettél a vásott fiuk üldözésétől? Az a kis gyik én voltam.

Levente most még hitetlenebbül nézett a tündérre, de ez így folytatá:

— Tudom, hogy most még inkább gyanakszol s azt hiszed, kelepcebe akarlak csalni. De könnyen bebizonyíthatom, amit mondtam. Mikor a bokor alatt meghúzódtam, jól láttam, hogy fölvetted a földről valamit, amit én vesztettem el. Nézd!

Fölmutatta jobb kezét.

— Azok a gonosz gyerkőcök, amint rám csapkodtak, letörték a jobb kezem kis ujját. Nálad van-e még?

Levente belenyúlt a tarsolyába és elővette az aranyos körmöcskét. És amint oda értette a tündér hiányzó ujjacska helyéhez, a körmöcske eltűnt, a tündérnek azonban ismét megvolt az ötödik ujjacska.

— Csakugyan! Bocsásd meg, hogy kételkedtem, szólt az ifju.

— Jőjj be tehát és pihenj. Jó lovadról is gondoskodom.

Bementek s gyönyörű terembe léptek, melynek közepén terített asztal állt, meg rakva mindenféle jóval.

— Egyél, igyál s ne aggódjál! Itt semmi boszorkányság sem eshetik veled.

A fáradt ifju nem nagyon kináltatta magát; de nem csoda, hogy e mellett mégis csak nagyon szerette volna tudni, hol és kinél van ő most tulajdonképen?

— Hogy jót akarsz velem, meghiszem. De ha már ilyen barátságot kötöttünk, magyarázd meg azt a csodát, hogy most

mint szépséges tündér parancsolsz ebben a fényes palotában, nappal pedig mint gyikocska bujkáltál a füben és nem tudtál magadon segíteni. Ki vagy hát és miért vagy hol ilyen, hol amolyan.

— Azt meg nem mondhatom . . . tiltja végzetem, felelé busan a tündér. Ne is fürkészd tovább, mert mind hiába. És fogadd el a tanácsomat. Itt a szomszéd szobában találsz kényelmes ágyat, pihenj le; de hajnal pirkadásakor indulj utra. Ne időzz itt, hanem légy rajta, hogy holnap még az esti szürkület előtt juss ki ebből a szörnyű erdőből. Nappal nincs mitől tartanod. Csak lovagolj mindig egy irányban, gyorsan; talán kiérsz estére. Ha ki nem érsz . . . akkor . . . akkor félek, nemes ifju, hogy el nem kerülöd a szívtelen szörnyeteget.

— Épp azt keresem! szólt Levente hévvel. Alljunk csak szemben, majd megválnak.

A tündér szomoruan rázta a fejét.

— Ne hidd, hogy vitézséged megsegít! Csak az okosság segíthetne, ha ravaszabb volnál a kígyónál. De félek, ó félek, a kígyó lesz ravaszabb!

— Miféle kígyó?

— Nem mondhatok többet, Isten veled! Ha megmenekülsz, gondold reám.

Ezzel kiment, Levente pedig, miután jól evett-ivott, nyugalomra tért.

Másnap reggel még alig kezdett pirkadni, már talpon volt Levente. Lová a palota előtt nyugtalanul dobogva várta. Indulhattak volna rögtön, de Levente nem találta a dolgot olyan nagyon sürgetősnek.

— Azt már csak nem tehetem, hogy minden szó és köszönés nélkül álljak odább! Fölkeresem ezt a kedves jó tündért, aki

(Folytatása a 358. lapon.)

JUNIUS.

Itt ragyog már én is, Junius hónapja,
Elhoztam a nyarat . . . hej, hogy kaptok rajta!
Illatoz a réten a lekaszált széna,
Gajdji, kemperg benne, aki csak nem béna,
Minden virág teljes pompájában ragyog
S hogy élvezhessétek, elég időt adok:
Itt a leghosszabb nap, a legrövidebb éj,
Bár ezt nem szereti a bagoly, denevér,
Mert kerés idejök jut préda-lesésre,
Cica komának is koncert-éneklésre:

De érik a gyümölcs és — ugy-e az
is jó!

Mire én elmegyek,
jön a — vakáció!

(Folytatás a 356. laphoz.)

megoltalmazott. Ne higye, hogy háládatlan vagyok.

Neki indult tehát a palota belsejének. Egész sorát a pompás termeknek járta be, ámult-bámult a sok gyönyörű holmin, mellyel a palota tele volt; de sehol egy árva lelket sem talált. Bejárta a kertet is . . . mind hiába. Szinte boszankodott.

— Talán elbujt előlem . . .

Ekkor azonban eszébe jutott valami.

— Ó! Hátha most ismét mint gyikocska hollyong! Talán arra van nappal kárhoytatva . . . akkor ugyan hiába keresem. Inkább követem a tanácsát, indulok odább.

Már bizony jó későcskén gondolta rá magát, a nap már magasan járt. De a vitéz ifju minden különösebb aggodalom nélkül lovagolt egyenesen előre, s nem is igen tapasztalt semmi olyat, ami aggodalomba ejthette volna. Csak hogy már ismét esteledni kezdett és még semmi jelét sem látta, hogy az erdő széléhez közelednék. És ha tegnap csikorgó hideget hozott az est, most meg fojtó hőség támadt, mely egyre növekedett. Távoloról tompa dörgés hangzott s csakhamar olyan sötét lett, hogy két lépésnyire sem lehetett látni.

— Zivatar lesz, gondolá Levente. Jó volna valahol meghuzódni az eső elől.

Már szakadt is a zápor. Ekkor egy erős villámlás fényénél egészen közel magas szikla-barlangot pillantott meg, olyan tágasat, hogy lovastól is alája férhetett. Sietett is oda és örült a jó menedék-helynek. Amint leszállt lováról, érezte, hogy száraz galy ropog a lába alatt.

— Ez nagyon jó . . . gyujtok tüzet.

Elő vette tarsolyából a kovát, taplót és mihamar kellemes tűz világította meg a

barlangot. Nem valami nagy barlang volt s hátrafelé igen össze szorult, úgy hogy a Levente lova csak a barlang szájánál állhatott. Feltűnt az ifjunak, hogy a barlang hátsó részében vas karika van a sziklába erősítve.

— Ugy látszik, itt már mások is jártak, gondolá.

Nem vizsgálhatta meg jobban, mert épp ekkor a barlang nyílása felől fájdalommas hang hallatszott.

— Ó, bocsáss be! Ó, nagyon ázom ebben a szörnyű záporban!

Levente oda nézett és egy piczike kigyót pillantott meg. Reszketett, amint a zápor verte.

— Hát csak jőjj be, szólta Levente jószívűen.

— Jaj, de nem merek! A lovad agyon tapos!

Csakugyan, a ló nagyokat horkant és fenyegetőzve emelgette a lábait. Levente azonban kantáron fogta és hátrább vezette.

— No most már bejöhetsz. Elférsz ott elől, ha nem mégy is a lovam közelébe.

Be is osont a kicsi kigyó. De alig ért a barlang belsejébe, egy szemhunyorításnyi idő alatt óriási szörnyeteg sárkánnyá változott, melynek a szíve táján föl volt a melle hasitva s látszott, hogy nincs szíve. Levente azonban nem ért rá, hogy ezen tűnődjék, még arra sem, hogy kardjához kapjon. Mert még jóformán azt sem tudta mi is történik hát: már karmaiba fogta a szörnyeteg, mely aztán a farka végét abba a nagy vasgyűrűbe akasztotta bele és ropant kőlapot emelt ki a barlang falából. A nyíláson, mely így támadt, bedobta Leventét s a kőlap vissza csapódott régi helyére, mint valami szörnyű sirbolt kapuja.

(Vége következik.)

A VÉN CZIROK.

(Képpel a czimlapon.)

EJNYE kutyám, te vén Czirok:
Hát én veled már nem bírok?
Makacsodol mint a számár,
Parancsomra nem hajtasz már!

Pedig Czirok, azt akarom:
Ha kinyujtom feléd karom,
Hogy azt átugorjad sebtén,
Mint társad a sereglemben.

Ott láttam egy tanult ebet,
Soha nála ügyesebbet!
Abroncon is által ugrott,
Két lábon is futni tudott.

Kutyaságodból ha telnék,
Belőled olyat nevelnék.
Szökelnél előre-hátra,
Hadd járnának a csodádra!

Puska legyen most ez a bot,
Ezzel állod a silbakot!
Lássalak két lábon állva . . .
Vigyázz! Vén Czirok: haptákba!

»De asszonykám, ha nem bírok!..
Magad monddád: vén a Czirok.
És én magam is azt mondom:
Nem hajlik már eszem, csontom.

De egyben nem vénülök meg:
Hasznát veszed hűségemnek.
Ha megversz is, szeretlek én —
Amíg élek, őrizlek én!»

JENŐCSKE ÉS A LABDA.

JURCSA, nem furcsa, — hiszitek, nem hiszitek: de már az úgy volt, hogy amint Jenőcske minap labdázni indult, a labdája atközben alkudozni kezdett vele. — Aztán eszedben tartsd, kis gazdácskám, amit a mama mondott. Szörnyen nehezenre esnek, ha megint panaszom volna rád.

Jenőcske gunyosan nevetett.

— No persze! A mama annyifélet kíván! Mint ha bizony még a labdázással is czerimóniázni köllene.

— Csak vigyázni gazdácskám, csak vigyázni! Tudod, tegnap bedobtál a sárba és tőlem aztán a kezed, ruhád is csupa maszat lett.

— A kezemet megmostam, a ruhámat kimossák, addig van. Nem elég abból az unalmas figyelésből, mikor az ábécét köll tanulnom? Gyönyörű játék is volna, ha nem tehetném, ami nekem tetszik.

— Igen ám; de tudod, tegnap előtt meg, mivel nem figyeltél, betörtük az ablakot.

— Majd eljön az üveges, vág bele uj táblát. Nem is nagy baj az most. Meleg van,

ugy is nyitva tartjuk az ablakot. No, ne duzzogj, labdácskám, hanem röpjél vigan!

Feldobta, elütötte s az engedelmes labda röpjött is, messzire. De mikor leesett, ugyan-csak sohajtozott:

— Jaj, jaj! Agyon karmol ez a túske-bokor! Ó, ó! Ilyen helyre dobni engem, szegény labdát!

Jenőcske elő kaparta a túske-bokorból és újra feldobta, elütötte, ezuttal oly hatalmasan, hogy a labda a baromfi-udvarba repült és ott nagyot koppanva esett egy bóbiskoló öreg ludnak éppen a háta közepére.

— Jaj, jaj! Bomba! Veszedelem! riadt föl a ludacska. Ellenség jön! Fussunk innen!

A szelid labda egészen elkeseredett.

— O, ó! Mi lesz még belőlem! Vig-ságra, örömré volnék szánva s gyilkos ellenségnek néznek! Nem! Már ezt el nem viselhetem.

Am Jenőcske inkább még mulatott a baromfiak riadalmán, fölvetta a labdát és újra hatalmasan elütötte, nem is igen nézte merre, csak magasra szálljon. Szállt is a labda, nagyon, nagyon magasra, egészen a magtár tetejére. Ott lecsapódott, aztán gurult a cserepeken lefelé és . . . és nem jött többé vissza.

— Ohó! . . . No . . . Hol vagy, labdácskám? . . . Gyere le no!

— Nem biz' én, engem többé soha sem látsz! Itt vagyok az eresz csatornájában, itt maradok, nem is visz le innen senki, mert apácskád nem engedné, hogy egy labda miatt valaki ilyen veszedelmes helyre merészkedjék, ahol nyakát szegheti. Nem akartál figyelmesen labdázni, most már tehát sehogy sem labdázol!

ÁLOM AZ ERDŐBEN.

TÖLGYEK alatt, hűs völgynek ölében,
Ottan játsztak, mulatoztak szépen.
Sok a virág, páfrány is van bőven —
Hejh, de jó is nyáron az erdőben!

*Szedtek páfrányt, virágot is szedtek,
Belőle majd fűzért kötözgetnek.
Majd csak aztán! . . . most leheverednek,
Mohos tövön el is szenderednek.*

*S míg édesen ott együtt alusznak,
Kis mókusok fel és alá kusznak.
»Kérünk szépen te fekete rigó,
Dalold nekik, hogy: tüló lió!*

*Te pedig ökörszem a bokorban,
Az édes anyjukhoz szállj el gyorsan!
Ne is legyen bús aggodalomba —
Csitt, no csitt, a buzgóság elnyomta . . .*

*A buzgóság, az nyomta el őket!
Mi őrizzük a kis szendergőket.
Rigó dalol, mi híven strázsáljuk . . .
Jó kis tündér álmodt hint reájuk.*

VIZI ÁLLATOK RABSÁGBAN — S MÉG VALAMI.

— Képek a nápolyi aquariumból. —

Elbeszéli *Hermina néni*.

MIKOR a múlt tavaszon lem jártam a szép Olaszországban, barlangolásaim közepette eljutottam a gyönyörű fekvésű Nápoly

városába, ahol az öreg Vezuv még most is olyan vígan füstöl, mint valami számadó juhász.

Megtekintettem a város és környék nevezetességeit, mint minden idegen. Egyik esős délután elmentem a világhírű aquariumba. Nem vagyok biztos benne, hogy tudjátok-e mind a hányan, mit is jelent ez a szó *aquarium*? Azért mindenesetre megmagyarázom. Annak nem árt, aki tudja; annak pedig, aki nem tudja, csak ismereteit gyarapítom vele. Ez a latin szó *aqua* azt jelenti, hogy *víz*, *aquarium* pedig annyi mint *víz-tartó, medence*, amelyben arany-halat, kagylót, stb. efféle vízi állatot szokás tartani. Tudom is: nem egynek van közületek ilyen haltartója.

A nápolyi aquarium azonban már valami nagyobb dolog. Nem csak nagyobb és tartalmasabb mint a tiétek, de az egész nagy világon gazdagságra alig van hozzá fogható. Abban nem egy, de huszonhat

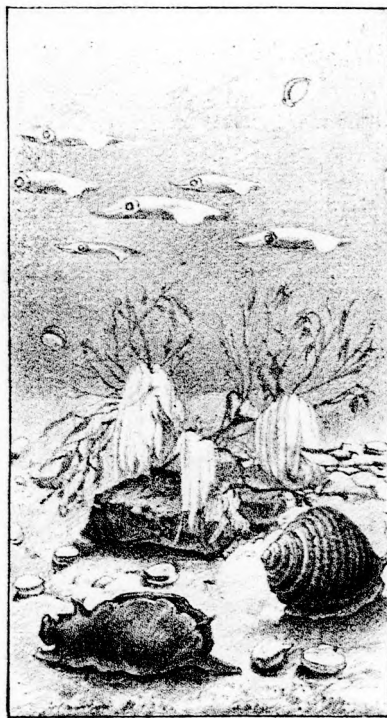
medence van elhelyezve. Egy-egy ilyen medence akkora, mint egy páholy vagy kicsi szoba, és beléje nem édes folyóvíz van eresztve, hanem sós, keserű tengeri

víz. Amilyen fajta hal- és puhány csak él a nagy tenger-fenéken, abból nagy tudósok fáradsággal több ezeret hoztak el ide, hogy közelről figyelhessük meg az ő titokzatos életüket. (*Puhánymak* nevezük azt a szinte alakatlan esomót, mely, míg a vízben van: bíbor, kék vagy viola, sokszor szivárványos színt játszik, s szárazra hozva, csak egy darab rezgő, szürke kocsonya.)

Különös, szinte szorongó érzés fogott el, hogy a barlang-szerű, a sötét földszintes terembe léptem, melyben ablakok helyett felülről világított víztartók van-

nak elhelyezve. E víztartókban oly sürgésforgás, oly élénkség uralkodik, hogy az ember szeme szinte káprázik belé.

Hosszú ángolna-forma *muraenák* cikázának villám-gyorsasággal törött cserép-edényeken keresztül-kasul. Sok karu, első látásra undok *polypusok* lógnak a sziklákon. Undoknak mondom, mert elfogult szárazföldi sze-

MURAENÁK.

mem még nem szokta meg az ilyen csuda-állatokat. Valójában egyikök sem undok, de mind a hány érdekes és különös. A *polypus* is olyan alakatlan, duda-forma állatja a teremtő Istennek, amelyet még meg sem tudnánk álmódni. Sok a csápjja, némelyiké száznál is több, melyeket az áldozata felé nyújt ki, bele ereszti ennek a testébe, és kiszívja a vérét. És folyton piheg, lohad meg dagad, mint a kovács fújtatója.

De vannak aztán bájos tengeri állatok is, amelyeket megannyi virágnak tartana az ember. Víz rózsák nyujtogatják ki és vonják ismét be a fejcskéiket, szép piros és fehér *korálok* állanak mozdulatlanul; tengeri pók, gomba alakú élő lények, rák, tengericsillag, száz meg száz alakú kisebb-nagyobb hal és puhány élés mozog abban a csöndes, hangtalan világban.

Mivel kevés látogató volt a teremben, egy szolgától széket kértem és oda ültem az ablak elé. Többnyire *korál* és *alga* volt mögötte, apró halacskák cikáztak vígán ide-oda a medenczében. A fenéken egyszerre két üveges tekintetű óriási kiálló szemet vettem észre. Amint tovább kutattam, azt láttam, hogy e szemek egy idomtalan, egészen a tenger fenekéhez hasonló színű halé. Erről a halról azt olvastam a tárgy-

mutatóban, hogy majdnem mindig úgy fekszik helyén, mint valami élettelen test és már a színe miatt is alig lehet észre venni. Csak néha, mikor zsákmány után indul, emelkedik föl lomhán; de aztán ismét beássza magát a homok alá és ott fekszik tovább naphosszant.

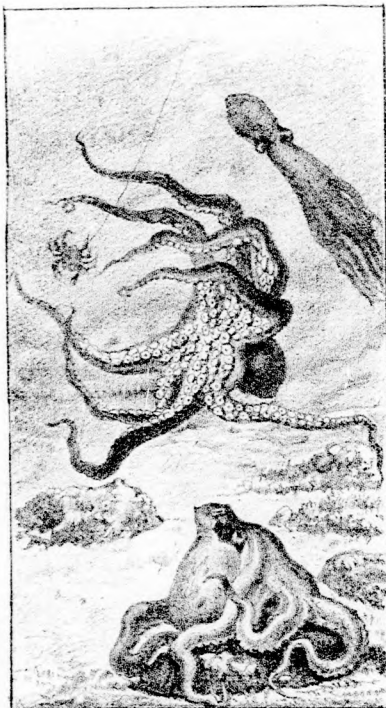
Amint így eltűnődöm rajta, egyszerre csak vékony, rekedtes hangot hallok. Amint figyelmesen oda tekintek, hát a hal mozgatja lekonyuló nagy ajkait, mintha beszélne. Alig térek magamhoz előlötti csodálkozásomtól, mikor látom, hogy bámulatom tárgya föl-emelkedik helyéből és hogy, hogy nem: az üvegen keresztül az ölembe ugrik. Én majd hanyatt estem ijedtemben, de azért csak csöndesen ülve maradtam, várva, hogy mi fog még történni ezután.

Mondhatom, nem voltam valami nagyon elragadtatva, mikor az a lucskos jószág egész

kényelmesen elhelyezkedett a ruhámon.

— Ó! Én nagyon, de nagyon nyomorúlt teremtés vagyok! szólta a hal. Ne félj tőlem, nem bántlak; inkább még te sajnálkozhatnál rajtam. Hát ha még ismeréd is a történetemet! Ha meghallgatsz, elmondom.

— Hogy tudsz élni hal létedre víz nél-

POLYPOK.

kül? kérdeztem én, mielőtt felelt volna kérdésemre. És hogyan beszélhetsz néma hal létedre?

— Hiszen én nem is vagyok tulajdonképpen hal; azaz nem mindig voltam az. Régen... az igaz, hogy nagyon, nagyon régen — kezdé elbeszélését a hal — gazdag előkelő úr voltam. De nem kezdem a végén, hanem inkább az elején. Ugy is te vagy az első és utolsó, akinek elmondom élettörténetemet, bár a jó Isten minél előbb véget vetne e nyomorult tengődésnek, melyet már annyira meguntam!

Nem akartam kérdezni: miért éppen engem tisztelt meg bizalmával, azért hallgattam s ő ekként folytató:

— Én ember voltam valaha, szerény sorsú szülők gyermeke, de már kora ifjúságomban kitüntem nagy eszemmel és szorgalmammal. A gyermekek az ő vezéröknek ismertek el, tanítóim szerettek, én voltam az iskola büszkesége. Mikor tanulmányaimat elvégeztem, katona lettem s kevés szerzeményemből még szüleimet is segélyeztem. Oda-haza bálványoztak, föllebbvalóim becsültek, mert tehetségem mellett kötelességtudó és pontos is voltam. Nem csoda tehát, ha gyorsan haladtam előre. A sors nagyon elkényeztetett. Néhány év leforgása alatt,

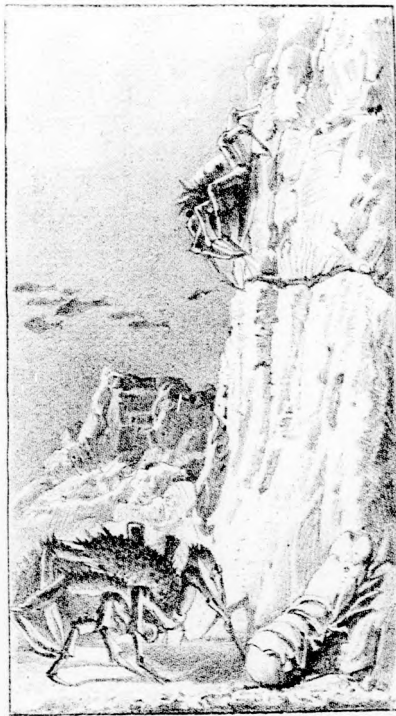
aránylag fiatalon még, magas rangot értem el, úgy hogy a királynak is magamra vontam figyelmét. Elfogadta hadi-terveimet és a legfőbb méltóságokba helyezett bele.

Alantasaim akár a tűzbe mentek volna érettem. A nép azonban nem lévén megelégedve helyzetével, a kormány és a király ellen kezdett zúgolódni. Kiütött a forradalom, a királyt és családját megölték, felforgatták az országot. Ekkor kezdődött az én igazi dicsőségem. Levertem a forradalmat, helyre állítottam a rendet, s mivel már azelőtt is nagy szolgálatokat tettem a hazának, engem választottak meg királynak.

Most én voltam első embere az országnak, én: a szegény kis hivatalnok fia. — Miután megkoronáztak, nagy fogadás volt nálam. Mikor láttam, hogy más országok királyainak képviselői, a legfőbb nemesség és papság meg a legnagyobb ellenségeim is eljöttek nekem hódolni s mély haj-

longások közt járulnak trónom elé: azt sem tudtam, hova legyek örömben és büszkeségemben. — Ekkor így szóltam mellettem álló szüleimnek, akiknek szeméből folyton omlottak az öröm-könyvek:

— Lássátok, ha tán akarnám, népem megtagadná még istenét is, lerombolná oltárait s az én képemet helyezné oda, hogy imádjon.

TENGERI PÓK.

— Hogy is gondolhatsz ilyen szörnyűt, fiam! mondá megrémülve anyám. Ne engedje Isten, hogy a hatalom megrészegítsen és elvegye eszedet.

— Megkísérlem, gondoltam magamban, de nem szóltam semmit. Nagyon tetszett a gondolat, istenként imádtatni a népek ezreitől, akikkel igazán sok jót tettem.

Másnap körütra indultam székes fővárosomban. Fölvettem aranytól és drága-kövektől csillogó legszebb ruhámat, bibor színű királyi bársony-palástomat. Magam köré gyűjtém főnemességeimet, a legfőbb katonai és polgári méltóságokat, egész udvaronczit és szolgálcseregemet, felültem legpompásabb paripámra és elindultam diadal-utamra.

Az egész város talpon volt, sátrakban ingyen mérték a sok drága italt és eledelt, a zene szólt, a nép vigadott. Diadal-kapuk emelkedtek az utcákon. Apródjaim pénzt szórtak a

nép közé. Elöttem hírnökök jártak, akik eles harsona-szó után ezt hirdették a népnek:

— Ime itt jön közéték a ti uratok és parancsolótok, jóltevőtök, aki benneteket kiszabadított az árulók karmai közül. Ő vetett véget a szomorú testvér-harcznak, helyre állította a békét és ezzel a jólétet. Elötte mindnyáján egyenlők vagytok, a szükség-

ben megsegít titeket, minden téren áldást oszt, ő a ti atyátok!

A nép ujjongott, üvöltött, kendőt lobogtatott, virágot szórt. Aki csak hozzám férhetett, a ruhám szegélyét csókolta. Mindnyáján szinte örjöngtek örömeikben.

A hírnökök pedig ekként folytatták:

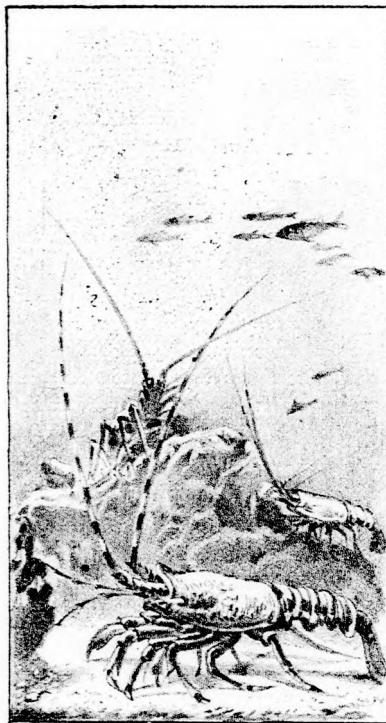
— Ő a ti valódi istenetek és nem az, aki, mint beszéltek, ott fenn uralkodik a mennyekben. Láttátok-e amazt valaha? Nem! De ezt a ti uratokat látjátok, ugy-e bár? Ez kézzel-foghatólag segít meg benneteket s véd meg ellenségeitektől. Még az adóját is elengedi annak, aki nem bír fizetni!

Erre fülsiketítőörömrivalgás támadt.

— Őt imádjátok tehát, ne azt a láthatatlant — mondák a hírnökök — akiről azt sem tudjátok: van-e vagy nincs?

Végre a templom elé értünk. Én leszálltam a lovamról, azaz leszálltam volna, ha ezer meg

ezer kéz nem emelt volna le, hogy aztán lelkesült alattvalóim a vállaikon vigyenek be. Ott aztán letettek. Trónusom a főoltáron állott, mely pazarul volt diszesítve. Lassú, méltóságos léptekkel mentem feléje. Amint odaértem: előre kiadott parancsomra elkezdett zugni az orgona, papjaim tömjéneztek, a nép térdre borult.

TENGERI RÁK.

Ekkor iszonyú dörgés reszketteté meg a levegőt. A templom teteje leomlott és hatalmas szózat jött felénk a lángoló egekből:

— Ti kábák, ti vakok! Elfeledtétek parancsolatomat? Az Ur helyett istenként magatokhoz hasonló embert imádtok, aki csak az én kegyelmemből lett azzá, ami?

Sülyedjete el és a tenger vize mossa el még emléketeket is!

Még egy iszonyú dörgés ... és minden össze dőlt körülöttem s mi sülyedtünk folyvást mélyebbnél mélyebbre és hatalmas hullámok csaptak össze fejünk felett. Mikor magamhoz tértem: ezt a mostani rut ala-

TENGERI KAGYLÓK. ?

CZIKÁZÓ HALAK.

komat váltottam és roppant víztömeg ... a tenger volt fölöttem.

— És mi lett népedből? kérdezém részvevőn.

— Ha mozdulatlan korallt látsz: az az én népemből való; a fürge tengeri lovacskák az én paripáim voltak. S én mi vagyok? Szegény, nyomorult teremtés, aki borzasz-

tóan lakoltam meg bünömért. Adja a jó Isten, akinek örökké tartó a nagy hatalma, hogy minél előbb legyen vége kinos vergődésemmek! Ezt kívánom én, a hajdani király, aki Isten akart lenni.

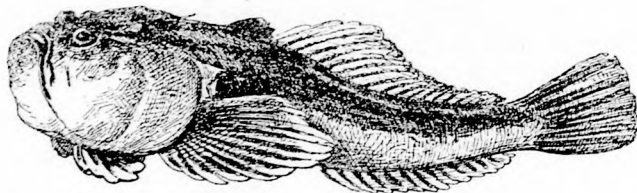
Ebben a pillanatban valaki erősen meg-rázott.

— Tessék már fölbredni! Zárunk!...

Az őr volt. Ugy látszik, ott ültő helyemben elaludtam.

Kidörzsöltem szememből az álmat s legelső tekintetem a rekeszre esett, ahol az én elátkozott hal-barátom, a hajdani király,

ismét lomhán, mozdulatlanul feküdt a helyén s bután bámult a világba, üveges tekintetű nagy szemével, mintha semmi sem történt volna köztünk.

BANDI KALANDJA.

MÁR hetek óta Bandi azon gondolkozott, hogy utazóvá legyen. Bár mily kicsiny volt is még, de csodákat már akart látni, mint azok az utazók, akikről könyveiben olvasott.

Nem messzire volt is egy a kifürkészésre alkalmas hely, melynek könnyű szerrel férhetett a közelébe. Ott fenn az erdő alatt állott egy romba dőlt házikó. Már sokszor látta a födelét messziről és tünődött rajta, vajon milyen is lehet az belül?

Anélkül, hogy valakinek szólt volna, egy szép napon elindult, kezében bottal és zsebében a tegnapi uzsonnáról eltett kalácssal. Senkisé látta, mikor a házat elhagyta, kivéve az öreg Durkót, a fürjész-ebet, aki fark-csóválva jött utána. Bandi vissza akarta kergetni, de Durkó nem hagyta magát; és midőn Bandi tapasztalta, hogy milyen elhagyatott csöndes a mező melyen át haladnia kellett, örült az öreg kutya társaságának. Azelőtt sohasem volt el még ennyire hazulról egyedül.

A fiatal utazó sokkal távolabbnak találta a házikót, mint hitte, de végre is oda ért. A réten egy patak mellett állott, melynek mind a két partja magas volt. Sötét fák borultak fölibe.

Sok idő telhetett el azóta, hogy abban a házikóban lakott valaki. A kapuja eltűnt és barmok jártak ki-be rajta tetszésük

szerint. A földszinten Bandi nem talált semmi olyast, ami őt érdekelte volna. De volt ott egy régi lépcső, mely szinte hívta, hogy másszék fel rajta. Egy kis fáradságába került, míg oly magasra juthatott, hogy az emeleti szobákba birt bekukucsálni. Azok a szobák sötétek voltak, mert az ablakait már réges-régen bezárták.

E pillanatban különös és rejtélyes látványon akadtak meg szemei. Ott a sötétben volt valami, ami két kis lámpáshoz hasonlított. Halvány fényt terjesztettek maguk körül. Ugy rémlett előtte, mint ha mozognának. Mit kereshetnek azok ottan? Bandinak kedve lett volna lemászni és elszaladni, de eszébe jutott, hogy az utazónak bátornak illik lennie. De amig bátorságot igyekezett éleszteni magában, hogy utját tovább folytassa: hirtelen az egész rozoga lépcsőzet nagy robajjal össze omlott.

Bandi nem dőlt le vele együtt. A legközelebb eső gerendába kapaszkodott és így módot talált, hogy magát az emeletre felhuzzza. Nem sértette meg magát ugyan, de nagyon megijedt. Rémmületét még csak fokozta, hogy egy fehér szárnyu nagy állat csapongott a feje körül. Egy bagoly volt, mely a zajtól megriadt. Szeme a sötétben a macskáéhoz hasonlóan villogott. Ez volt az a különös két lámpás, melyet Bandi látott.

Bandi ott rekedt azon a homályos padlason és most, hogy a lépcsők eltűntek, a

lejutásra teljesen képtelen volt. Jól tudta, hogy ott senki sem fogja keresni. Fogoly volt, kinek kevés kilátása nyilott az elmenekülésre.

Lassan mult a nap és ezután következett a félelmetes éjszaka. Szomoruan gondolt szegény Bandi az ő kényelmes fehér ágycakájára otthon, amint ott zokogással altatta el magát a kemény padlón. De oly fáradt volt, hogy majdnem az egész éjjelt átaludta. Még meg sem virradt, midőn már felébredt és nagyon szomorunak s elhagyatottnak érezte magát. Lassan, lassan jött a világosság, melyből csak vajmi kevés hatolt bele az ő börtönébe. Meg aztán nagyon éhes is volt, mert a kalácsát már régen megette. Azt hitte, éhen köll vesznie.

De már ezt nem cselekedte. Megmentette őt az öreg Dúrkó. Midőn a lépesők leomoltak és Durkó látta, hogy az ő kis gazdáját már nem követheti, haza ment és nyugtalan magaviseletével akarta tudtul adni azt, amit ő tudott; de senkisémet érte meg.

Másnap nagy keresést rendeztek, hogy az elveszett fiút megtalálják. De senkisémet gondolt a romba dőlt házikóra, míg Durkó, oda érve, egyszerre nagy-mérgesen kezdett el ugatni. Ekkor aztán a keresők arra felé mentek és Bandit megtalálták és haza vitték.

Attól a naptól fogva pedig Bandi és Durkó barátsága még szorosabbra fűződött.

Az angol eredeti nyomán fordították

Patterson Margit és Orsolya.

ARANY KALÁSZ.

Oktalannak mondanád, ugy-e, azt az embert, aki a szép tavasz idején így szólana: »Ezeket a szép napokat nem töltöm nehéz munkával, földem megművelésével, bevetésével. Még ráérek, hosszú az esziendő.« Hamarosan beköszön a forró nyár, megérleli az idején elvetett búzát aztán gyorsan el is mulik. Aki pedig idején nem vetett, nincs mit aratnia. — Így vagyunk az emberi élet tavaszával is, az ifjúsággal: aki ekkor nem fáradozott, nem művelte elméjét, nem vetette be ismeretekkel, annak nem leszzen termése élete későbbi szakaiban.

Rejtett név.

Ha látsz ócska házfödelet,

Első felem ott megleled.

S e tetőt — volt aki látta —

Második tagom csinálta.

Egészben egy dunaparti város,

Az emléke a magyarnak gyászos.

A megfejtők nécsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Regék és mesék“.

Gyermekek számára írta Vilma néni. Két színes képtáblával és szöveg-képekkel, szép vászonkötésben.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVIII. köt. 21-dik számában közölt kockarejtvény megfejtése:

P	A	R	I	S
Á	K	O	S	
R	O	M		
I	S			
S				

Helyesen fejtették meg: Győry Zoltán, Lévai Ilonka és Irénke, Abelles Juliska, Dénes Zsófia, Gál Amália és Márta, Pecz Irénke és Gyula, Grosz Róza és Vilma, Kövesy Rudi, Weldin Oszkár és Sándor, Fleischmann testvérek, Szelke Hajnalka és Józsi, Sigray Béla, Pali és Pista, Patterson Margit és Orsolya, Thassy Kristóf, Stanesa Miczi, Emike és Gyula, Göttl Jenő és Sándor (kinek az írása? *F. b.*), Szemök Katicza és Maricza, Schlesinger Malvina és Ella, Kubinyi Dárius, Áchim Mariska és Erzsike, Kűszler Csilla, Nora és Elly, Hagymássy Lajos, Árkay Masa, Taxner Béla, Kristóffy Andor, Kremzír Alice, Edith, Alma és Ernő, Sófály Anna, Botka Andor és Lajos, Flamm Erzsike, Havas Margit, Mihályi

Ernö és Zoltán, Nátafalussy Béla, Pongrácz István, Mérey Ágosta, Tóth Lajos, Hunfalvy Lívia, Steiner Jankó, Jasztrabszky-Lónyay Sándor (kinek az írása? *F. b.*), Dobrovits Margit, Niessner Ella, Blanka és Ali, Bolyó Pálma és Károly, Kreibik Sándor és Gálosy Zoltán, Straširibka Modesta, Rakita Béla, Hegedüs Márta, Jolán és Ernő, Eibenschütz Aranka, Ledniczky Erzsike, Ferentzy Andrea és Edith, Diamant Róza, Pálffy Nelli, Bachrach Lívia, legifj. Kulín Imre, Miskolczi László, Vermes Margitka, Wagner Irénke és Évike, Lányi István és Rudolf, Csizék Ilona, Wamoscher Lujza, Taubner Margit, Unger Béla és Ervin, Mandel Ibolyka és Mihály, Seethal Elma, Kovács Ilona és Miklós, Posner Oli, Steinhübel Ödön, Freyler Editke, Saláth Ilonka, Szabó Margit, Imre Ilonka és László, Kohn Ilonka és Ferkó, Istók Barna, Bónis Berta, Ländler Karolina és Ilonka, Bayer testv., Piller Géza, Lányi Rozika, Gervay Mariska, Erzsike és Mike, Imrédy Kálmán és Károly, Somogyi Margit, Schwarz Frigyes, Koch Nándor, Szentpétery Gyula, Lázár Béla, Fleisch Károly, Visy Masi, Asztalos Esztike, Vancsó Anna, Lichtmann Imre, Robicsék Béla, Szent-Ivány Karola, Demjén Pista, Madarassy Géza, Katrenyák Mariska, Rothfeld Vilma, Juliska és Márton, Márton István, Grubits Marcsa, Ádámfi Elek, Busay Gizike és Irénke, Rétay Vilma és Miczi, Hajnik Ilonka és Imre, Scharif Ilonka és Gyula, Várady Bözsike, Przybilla Jenő.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertesek lettek: *Bayer testvérek*, *Pécselt*, kiknek a jutalom-könyvet (*Aesopus*), tanulságos mesék, a *»Forgó bácsi könyvtára«* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»Kis Lap«* XLVIII. köt. 20-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kovács Ilona és Miklós, Kemény Béla, Pap Liszka, Imrédy Kálmán és Károly, Szentpétery Gyula, Vancsó Anna, Guttmann Mariska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

György Pali. Az állatkert minden nap nyitva van. — **Ghyczy Józsi.** Nem sokára olvasásba kerül s azután üzenek. — **Gálosy Zoltán.** Az elsőt, némi változtatással, megrajzoltatom. — **Somogyi Margit.** Így már rendén van a dolog. — **hg Odescalchi Alinka.** Buzgóságod dicséretre méltó. Ezt a másodikat is hova előbb át fogom olvasni. — **Ordódy testv.** Nekem arról nincs tudomásom, hogy a *»Kis Lap«*-hoz *névjegyek* vannak mellékelve. Küldjétek be nekem, hogy a dolognak nyomára jussak. Vagy tán valami egyebet értek tőle? Várom a választ. — **Kemény Béla.** A kérdést nem értem tisztán: kijavítva küld-

hetsz-é be rejtvényeket? Azok letisztázása tán csak nem nagy munka? — **„Oszkár bácsi.“** Inkább megfordítva: a *»Kis Lap«* önnek lekötélezettje, valamint az a másik is. A nehézségek szerencsés leküzdése után nem mutatkoznék egyszer nálunk Gazsistul? — **Fischl Izabella.** Megvallom, előttem is érthetetlen: miben mulhatott, hogy nem küldtem soraidra érdemleges választ. Ha megesett mégis, megmagyarázhatom, bár ki nem menthetem. A tenger sok levél közt néha a legnagyobb figyelem mellett is elkallódik egy-egy. Már most csak arra kérlek: küldd be újra. Még hogy a neved kezdő-betűit a *»Rovás«*-ban is kerested! Hiszen a te leveled úgy a csinos írásra mint takarosságra, valóságos mintaképpen szolgálhat. Ami pedig azt a föltevéseidet illeti, hogy engem valamiképp megbántottál: csak járulj nyugodt lélekkel az Ur oltára elé; teljesen érdemes vagy az ő szent áldására. — **„Laczi a lovon.“** Bizony nem vers az, csak amolyan kis szösszenet. Ha a tudás akkora volna mint a kedv: még több jeles költője volna a magyarnak, mint amennyi már van. — **Seethal Elma.** Nagyon könnyű rejtvények azok, de azért a második elmében van kigondolva. A jövő (július—decemberi) kötet ismét egy nagyobb elbeszéléssel indul meg. — **Steiner Jani.** Hiszen azt a te rejtvényedet csak le köll olvasni! — **Budinszky Károly.** *»Kis Lapok«* cz. lapot nem ismerünk. A miénk neve *»Kis Lap.«* — **Kertész Zoltán.** Szívesen látlak. — **Ember Pista.** Fogasabbat küldj. Ez kelleténél könnyebb. — **Rothfeld testv.** A levél első személyben szól (én, engem, nekem,) s hárman vagytok alája jegyezve. Ezt a legtöbb máskor szem előtt tartsa a levél írója. Magát a levelet azonban örömmel olvastam végig. — **Patterson testv.** Már későn járnánk vele. — **Pirnitzer Kornélia** címét kéri *Katrenyák Mariska* (Mutne, Árva vmegye). — **Sömbör Lajos.** Bátran és nemesen viselkedjél. A tehetetlen pszichológusra csak megvetés a helyes felelet. — **Katrenyák Mariska.** A lap tartalmát illetve: ne a kiadó-hivatalhoz fordulj, melynek ahhoz semmi köze. hanem a *»szerkesztőhöz«* (Forgó bácsihoz), akinek meg a lap *anyagi* dolgaihoz semmi köze. Arra még nem fordult elő eset, hogy a *»Kis Lap«* valamely rejtvényét ne fejtették volna még föl. Igyekezem kerülni az olyan feladatokat, melyek nagyon is könnyű szerrel oldhatók meg, de tül-felől meg van gondom rá, hogy a kemény dió édes magjához csak némi fáradság után férközhessenek az én kis olvasóm. Arra tehát, hogy a kitűzött jutalmat valamelyőtök el ne nyerje, nincs eset. A rejtvények közül az egyiket itt fogom.

A „KIS LAP“ minden kötetéhez **diszes szín-nyomatu bekötési táblák** kaphatók. Egy bekötési tábla ára **60 kr.** A *»Kis Lap«*-nak **fél évi** folyamából telik **egy** kötet. Megrendelő czim: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest. Ferencziek-tere 3.*